

Centrum Doskonałości NATO ds. AI



W Polsce może i powinno powstać centrum Doskonałości NATO ds. Sztucznej Inteligencji. Taki postulat programowy przedstawiła Fundacja SET Security-Energy-Technology przed szczytem Sojuszu Północnoatlantyckiego, który na początku lipca br. odbędzie się w tureckiej Ankarze. Podczas

spotkania, które 29 czerwca odbyło się w Pałacu Prezydenckim, przedstawiciele Fundacji SET oraz wspierających i współtworzących inicjatywę piętnastu innych polskich think-tanków i organizacji, zaprezentowali inicjatywę kierownictwu Biura Bezpieczeństwa Narodowego, na czele z szefem BBN, ministrem Bartoszem Grodeckim.

Centra Doskonałości NATO (NATO Centres of Excellence - COE) są wielonarodowymi instytucjami wojskowymi posiadającymi akredytację NATO. Ich zasadniczą misją jest dostarczanie wiedzy, wspieranie rozwoju doktryn, identyfikowanie wniosków z doświadczeń operacyjnych, poprawa interoperacyjności i zdolności operacyjnych oraz testowanie i walidacja koncepcji teoretycznych. COE specjalizują się zazwyczaj w jednym obszarze funkcjonalnym, działając poprzez: edukację, szkolenie i ćwiczenia, analizę i wyciąganie wniosków z doświadczeń, rozwój doktryny i standaryzację oraz rozwój koncepcji i eksperymentowanie.

Spośród trzydziestu działających w ramach NATO centrów doskonałości, żadne nie jest dedykowane zagadnieniom AI jako podstawowemu obszarowi specjalizacji.

„To strukturalna luka w ekosystemie NATO biorąc pod uwagę znaczenie AI, wymienianej przez NATO na pierwszym miejscu wśród zmieniających świat przełomowych technologii, a także w kontekście strategii Sojuszu dotyczącej AI, która zakłada zdecydowane przyspieszenie wdrażania sztucznej inteligencji w obronności dla utrzymania przewagi technologicznej” - informuje płk rez. dr Karolina Grenda z Fundacji SET, inicjatorka koncepcji.

Spośród trzydziestu akredytowanych przez NATO Centrów Doskonałości dwa działają już w Polsce, to Counter Intelligence (CI) COE w Krakowie oraz Military Police (MP) COE w Bydgoszczy. Warto przy tym zauważyć, że np. Niemcy są państwem ramowym dla trzech centrów, podobnie jak Włochy.

Dlaczego NATO AI COE miałyby znaleźć się w Polsce? Jak przekonuje dr Karolina Grenda: *„Polska dysponuje unikalną kombinacją przewag, tj. wyjątkowym kapitałem intelektualnym, plasującym polskich ekspertów w światowej czołówce w zakresie cyberbezpieczeństwa, IT, a szerzej nauk ścisłych i pogłębioną wiedzą operacyjną wynikającą z roli zwornika wschodniej flanki NATO. Polska jest też liderem NATO jeśli chodzi o wydatki obronne liczone jako procent PKB, rozwój ekosystemu AI opierającego się na rosnącym zapleczu akademickim, a także ponadprzeciętnej adopcji AI w społeczeństwie”.*

Podczas spotkania w Pałacu Prezydenckim, przedstawiciele środowisk technologicznych i obronnych zwrócili się o rozpoczęcie przez Polskę zabiegów dyplomatycznych ukierunkowanych na powołanie w Polsce NATO AI COE w trakcie zbliżającego się szczytu Sojuszu. Jak przekonywano, wzorem Estonii, która po cyberatakach z 2007 roku stworzyła globalny ośrodek cyberobrony w Tallinie Polska może wykorzystać swoją pozycję na wschodniej flance NATO oraz ambicje związane z obszarem technologicznym, do zbudowania trwałego instytucjonalnego zaplecza Sojuszu w zakresie sztucznej inteligencji, której znaczenie będzie rosło.

"Jesteśmy przekonani - z jednej strony o ogromnym potencjale naszego kraju do ogrywania wiodącej w ramach NATO roli w obszarze technologii przełomowych. Z drugiej strony także o tym, że z puli wszelkich możliwych do wykorzystania w tym celu narzędzi tj. utworzenie sojuszniczego centrum doskonałości jest najbardziej efektywnym rozwiązaniem, mogącym pozycjonować Polskę w gronie liderów – wskazuje Tomasz Zdzikot, Przewodniczący Rady Fundacji SET i Zastępca Przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa i Obronności przy Prezydencie RP, współautor koncepcji.

„Sztuczna inteligencja jest technologią definiującą charakter współczesnego konfliktu i przyszłość obronności. NATO potrzebuje dedykowanego centrum kompetencyjnego, które skonsoliduje wiedzę w tym obszarze, a Polska jest naturalnym kandydatem do roli gospodarza takiego centrum” - dodaje Tomasz Zdzikot.

Kroki, jakie powinna podjąć Polska w celu realizacji opisanej przez think-tanki koncepcji mają charakter zarówno dyplomatyczny, jak i operacyjny.

„Należy zbudować koalicję sojuszniczych państw zainteresowanych udziałem w tworzeniu takiego centrum, sformułować jego koncepcje instytucjonalną i misję, a finalnie przedstawić ofertę Sojuszniczemu Dowództwu ds. Transformacji (NATO ACT). Zdajemy sobie sprawę, że z podobną inicjatywą występuje Francja, ale podczas spotkania szeroko omówiliśmy dziś argumenty przemawiające za tym, aby to jednak Polska stała się państwem ramowym dla NATO AI COE - mówi Wojciech Dąbrowski, prezes Fundacji SET.

W spotkaniu z udziałem szefa BBN Bartosza Grodeckiego i jego zastępcy gen. bryg. rez. Mirosława Brysia i dyrektorami Witoldem Milczarkiem i Marcinem Stachowskim, udział wzięli również przedstawiciele piętnastu organizacji: AI LAW TECH Foundation, Defence Institute, Frontline Foundation, Fundacji Bezpieczna Cyberprzestrzeń, Fundacja CISO #Poland, Fundacja INFO OPS Polska, Fundacja Obserwatorium Rozwoju Gospodarki i Demokracji, Fundacja Polska Przyszłości - Instytut Libertatis, Instytut Bezpieczeństwa Narodowego, Instytut Kościuszki, Instytut Spraw Gospodarczych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego, Instytut Strategii Narodowej, ISACA Katowice Chapter, Polskie Towarzystwo Gospodarcze oraz Stowarzyszenie Absolwentów Studiów Cyberbezpieczeństwa MBA.

Fundacja SET – think thank nowoczesnych wyzwań

Zapraszamy do obserwowania:

<https://x.com/FundacjaSET>

<https://www.linkedin.com/company/fundacja-set>

Kontakt dla mediów:

Fundacja SET: Security-Energy-Technology

kontakt@set.org.pl

